



***Nacionalni centar za vanjsko  
vrednovanje obrazovanja***

Identifikacijska  
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

# HRVATSKI JEZIK

viša razina

TEKSTOVI

Ispitna knjižica 1



Prazna stranica



## UPUTE

U ovoj su knjižici tekstovi uz koje su vezani 'grozdovi' zadataka iz ispitne knjižice 2. U uputi prije 'grozdova' zadataka naznačeno je koji tekst trebate pročitati prije nego što počnete rješavati zadatke.

Unutar jednoga 'grozda' pojedinim zadatcima ispituje se čitanje s razumijevanjem pripadajućega teksta, a ostalim zadatcima ispituju se književnoteorijska i jezična znanja.

Uz prvi i drugi tekst vezani su zadatci od 1. do 17.

Uz treći tekst vezani su zadatci od 18. do 30.

Uz četvrti tekst vezani su zadatci od 31. do 46.

Uz peti tekst vezani su zadatci od 47. do 65.

Zadatci od 66. do 76. nisu vezani uz tekstove.

Želimo Vam puno uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 12 stranica, od toga 5 praznih.



# Hrvatski jezik

Tekstovi

## I. tekst

### Utjeha kose

Gledo sam te sinoć. U snu. Tužnu. Mrtvu.  
U dvorani kobnoj, u idili cvijeća,  
Na visokom odru, u agoniji svijeća,  
Gotov da ti predam život kao žrtvu.

Nisam plako. Nisam. Zapanjen sam stao  
U dvorani kobnoj, punoj smrti krasne,  
Sumnjajući da su tamne oči jasne  
Odakle mi nekad bolji život sjao.

Sve baš, sve je mrtvo: oči, dah i ruke,  
Sve, što očajanjem htjedoh da oživim  
U slijepoj stravi i u strasti muke,

U dvorani kobnoj, mislim u sivim.  
Samo kosa tvoja još je bila živa,  
Pa mi reče: Miruj! U smrti se sniva.

A. G. Matoš



## II. tekst

### Mrtva ljubav

Kraj ljubavi u duši mrtvo zvoni  
Veče slazi s neba plavo  
Spuštam tihe crne zastore

Znam: vani su mrtve zvijezde i kuće i mjesečina  
i crn prostor nepomičan stoji

Niko nikad neće doći k meni

Smrt još samo nevidljiva živi

Snu  
razmotaj crven pokrov povrh mene  
i nada mnom neka crno nebo noći  
vječno  
ćuti

A. B. Šimić



# Hrvatski jezik

Tekstovi

## III. tekst

Srdžbu mi, boginjo, pjevaj Ahileja, Peleju sina,  
Pogubnu, kojano zada Ahejcima tisuću jada.  
Snažne je duše mnogih junaka ona k Aidu  
Poslala, a njih je same učinila plijen da budu  
Psimi i pticama gozba; a Zeusu se vršaše volja,  
Otkad se bjehu onomad razdvojili poslije svađe  
Atrejev sin, junacima kralj, i divni Ahilej.



# Hrvatski jezik

Tekstovi

## IV. tekst

III. čin

(...)

HELMER (*teturajući natraške*): Je li to istina? Zar je istina što tu piše? Užasno! Ne, ne, nije moguće da je to istina.

NORA: Istina je! Voljela sam te više od bilo čega na ovome svijetu.

HELMER: Molim, samo bez glupavih isprika.

NORA (*zakorači prema njemu*): Torvalde...!

HELMER: O, ti nesretnice, pa što si to učinila...?

(...)

SLUŠKINJA (*upola razodjevena na vratima predsoblja*): Pismo za gospođu.

HELMER: Daj mi ga! (*Zgrabi pismo i zatvara vrata.*) Da, od njega je. Nećeš ga dobiti u ruke. Ja ću ga sam pročitati.

(...)

HELMER: Nora! Ali ne, moram to još jednom pročitati. Ma jest! Točno. To je! Spašen sam! Nora, ja sam spašen!

NORA: A ja?

HELMER: Pa i ti, naravno! Oboje smo spašeni.

(...)

HELMER (*pokraj otvorenih vrata*): Da, skini ga. A onda se pokušaj smiriti i ponovno sabrati, mala moja uplašena ptičice. Dobro se odmori i osjeti sigurnom. Imam dovoljno široka krila da te zakrilim njima. (*Hodajući, obilazi oko vrata.*) O, kako nam je naš dom smiren i lijep, moja Nora! On ti je zaklonište. Čuvat ću te u njem kao progonjenu golubicu koju sam neranjenu uspio spasiti iz jastrebovih pandža. Umirit ću ti ja i tvoje ustreptalo srce. Ići će to malo pomalo, moja Nora, vjeruj mi, ali će ići. Već će ti se sutra sve to činiti posve drugačijim, a uskoro će sve biti kao i prije. Neću ti više morati ponavljati kako sam ti sve oprostio, jer ćeš i sama zasigurno osjetiti da sam to odista i učinio. Kako bi ti uopće moglo pasti na pamet da bih te htio otjerati od sebe ili da ti uopće nešto zamjeram? O, ne poznaješ ti pravo muškarčevo srce, Nora. Muškarcu je neopisivo ugodno i pruža mu zadovoljstvo kad zna da je oprostio svojoj ženi, da joj je oprostio iskreno i od svega srca. Tako ona u dvostrukom smislu postaje njegovom svojinom. Kao da ju je ponovno vratio u svijet, i ona je sada u neku ruku postala i njegovom ženom i njegovim djetetom. Takva ćeš i ti postati za mene, ti moje malo, zbunjeno i bespomoćno stvorenje. Ne plaši se ni zbog čega, Nora, samo mi budi iskrena pa ću ti tako postati i tvoja volja i tvoja savjest.

(...)

NORA (*gleda na svoj sat*): Pa i nije tako kasno. Sjedi, Torvalde! Nas dvoje imamo o mnogočemu popričati. (...) Sjedni. Potrajat će to. Moram ti mnogo toga reći.



# Hrvatski jezik

Tekstovi

## V. tekst

Grof Maksimilijan Axelrode, komtur Suverenog malteškog reda, postao je johaniterski chevalier de justice, u potpunoj gali sa srebrnim krstom, u svojoj četrnaestoj godini. Mjesto šesnaest plemenitih i viteških predaka na liniji svoga gospodina oca i svoje gospođe majke, visokorođene kneginje, potrebnih za rang visokog dostojanstvenika visokog Malteškog reda, grof Maksimilijan Axelrode brojio je na svojoj lozi dvadeset i osam perjanica i kaciga, pod kojima je već ključala modra krv, pa kada je veliki priorat Suverenog malteškog reda poslao kabinetskoj kancelariji Njegova Veličanstva skupocjene povelje sa zlatnim pečatima na visoki i najviši „Imprimatur“, to bijaše onda velik događaj, kakav se rijetko zbiva na kugli zemaljskoj.

Grof Maksimilijan Axelrode imao je za cijeloga svoga života samo jednu ideju, da za svoju visoku maltešku devizu – Pro Fide – povuče goli mač, da se zaogrne svojom crnom pelerinom, što pada u teškim naborima, i da sune u smrt, vedra i smiona čela. Kao kad je putovao prvi put u Jeruzalem, zaplakavši gorko na mramoru Santa Mariae Latinae od tuge, da mu nije bila dana velika sreća, da tu, pred osam stotina godina, posije svoje plemenite kosti sa velikim Gottfriedom Bouillonskim, ili ako to već ne, a ono da se je barem rodio trista ljeta kasnije, kada su topovi grmjeli na Rodu i na Malti. Ali ne! On je pao ovamo na globus u kukavno i glupo doba, kada su plemeniti Villiers de l'Isle-Adami postali kao nekakvi socijalistički agitatori i bune fukaru na prvoga maja, i kada je najveći vojnički događaj po koji manevar, na kome se puca slijepo, ali i to slabo, jer nekakav ministar financija i nekakvi „blesavi“ parlamenti viču, da armada mnogo košta. Pfuj, ovo idiotsko doba parnih lokomotiva, kad je sve sapeto šinjama i tako zvanom socijalnom, upravo socijalističkom demokracijom, i kad se plemeniti malteški vitezovi sastaju po hotelima u halbcilindru purgarskom, a i dvoboji su zakonom ukinuti.

Grof Maksimilijan Axelrode tugovao je tako jalovo pune šezdeset i tri godine, kad se je jednog jutra probudio i bilo mu je kao da sanja.

(...)

Miroslav Krleža, *Baraka pet be*





Prazna stranica



Prazna stranica



Prazna stranica



Prazna stranica

